

Raadsvergadering: 26 juni 2025
 Portefeuillehouder(s): P.B. Burgering
 Commissie d.d.: BFE 10 juni 2025
 Aantal bijlage(n): 4

Onderwerp:

Ontwerp Begroting 2026-2029, ontwerp Bijdragebesluit 2026 en ontwerp Jaarrekening 2024 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Voorgesteld besluit

In te stemmen met de ontwerp Jaarrekening 2024, de ontwerp Begroting 2026-2029, en het ontwerp Bijdragebesluit 2026 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen (GO BW) regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer, en dit als zienswijze per brief kenbaar te maken bij het GO BW.

Geheimhouding

Het besluit is openbaar.

Planning

Fase & besluitvorming	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
College					x							
Commissievoorstel (indien van toepassing)												
Commissie						x						
Raad						x						
Uitvoering						x						

Inleiding

Vanaf januari 2024 is de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer gestart met gezamenlijke sturing op Beschermd wonen en Beschermd thuis. De 8 gemeenteraden in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer hebben daartoe toestemming verleend voor het oprichten van het GO BW (D/2021/409166).

Met Beschermd wonen wordt bedoeld het wonen in een voorziening voor mensen met complexe psychische of psychosociale problemen, die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Het daarbij behorende toezicht en begeleiding zijn gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie en het psychisch en psychosociaal functioneren, en het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast. Beschermd wonen is onderdeel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Onder Beschermd wonen valt ook Beschermd thuis. Met Beschermd thuis bedoelen we het begeleiden van inwoners die weliswaar zelfstandig wonen, maar niet in staat zijn zich volkomen op eigen kracht te handhaven in de samenleving en niet planbare (zeer) intensieve gespecialiseerde

D/2025/722053

Z0CBC5BFF72

begeleiding en 24-uurs beschikbaarheid van ondersteuning nodig hebben.

Met de regionale samenwerking loopt de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer vooruit op de landelijke doordecentralisatie van Beschermd wonen van de 43 centrumgemeenten (waaronder Haarlem) naar alle gemeenten.

Wettelijk is bepaald dat het GO BW jaarlijks een ontwerpbegroting en kadernota voor het volgende jaar vaststelt, en deze eerst voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorlegt. Tevens wordt een bijdragebesluit voor zienswijze voorgelegd. Het GO BW stelt deze stukken vast na verwerking van de ontvangen zienswijzen.

Toelichting op het voorstel (onderbouwing)

Geen grote wijzigingen in de uitgangspunten bij de regiobegroting 2024-2028

De ontwerpbegroting is voor de periode 2026 - 2029 beperkt gewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025 - 2028. Gezien de onzekerheid over het verloop van de kosten die we in 2026 voor Beschermd wonen gaan maken, is net als bij de vorige begroting het uitgangspunt dat het budget dat het Rijk via de doeluitkering Beschermd wonen beschikbaar stelt ook het zorgbudget is.

Ten opzichte van de regiobegroting 2025-2028 zijn dit de belangrijkste wijzigingen:

- Er is een update gegeven op de reservestand en ontwikkeling, inclusief het verwachte tekort op Maatschappelijke opvang (met daarin de verwerking van het verwachte aanbestedingseffect).
- Een budget van €650.000 is overgeheveld van Maatschappelijke opvang (MO) naar Beschermd wonen (BW). Dit zijn de geschatte kosten voor BW-waardige cliënten en cliënten met een BW-indicatie die in afwachting van een passende BW-plek in de MO verblijven.
- De lokale en regionale personele inzet voor 2025 is beperkt aangepast.
- Het budget voor externe advieskosten is naar beneden bijgesteld.
- De huidige afspraak (artikel 7.3b bijdragebesluit) is om vanuit de reserve BW-tekorten MO (boven de €3 miljoen die structureel in de begroting staat) te dekken tot maximaal 2028. Dit is in de ontwerpbegroting verwerkt. Voor het jaar 2029 is daarom een Pro Memorie in de ontwerpbegroting GO BW opgenomen. Indien het GO BW besluit tot het ook in 2029 dekken van het tekort op MO vanuit de reserve BW, wordt dit aangepast in de begroting van het GO BW voor 2027-2030.

Het bijdragebesluit is op basis van bestaande financiële afspraken opgesteld

De aanneme is dat de gemeenten ook in 2026 nog geen eigen middelen ontvangen voor BW. Er is dan ook nog geen sprake van bijdragen vanuit de gemeenten aan het GO. De gemeente Haarlem draagt de rijksmiddelen die zij namens de regio ontvangt voor BW over aan het GO BW.

In het bijdragebesluit is de afspraak opgenomen om in de eerste drie jaar na de doordecentralisatie het tekort op MO te bekostigen vanuit het verwachte overschot op BW. Met betrekking tot de regionale reserve BW zijn het afgesproken minimum van €5 mln. en maximum van €7 mln. onveranderd. Als de reserve van het GO BW onder het minimum komt, zullen alle gemeenten de reserve naar rato van het verdeelmodel aanvullen. Wanneer de reserve hoger is dan afgesproken, wordt het overschot naar rato van het verdeelmodel uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Deze afspraak staat ook al in het bijdragebesluit 2025. Om onduidelijkheid over het referentiejaar waarin de reservestand leidt tot mogelijk uitkeren of aanvullen van de reserve plaatsvindt, is toegevoegd dat we hierover besluiten op basis van de stand van de reserve in het jaar 't+4' (2029). Een eventueel besluit over aanvulling door of uitkering aan de regiogemeenten vindt dan plaats in het jaar 't+2' (2027) zodat hiermee in de gemeentebegroting rekening gehouden kan worden. De feitelijke aanvulling of uitkering vindt dan plaats op moment t+4 (2029).

Invloed kaders op keuzeruimte

Wet gemeenschappelijke regelingen

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Kader Opvang wonen en herstel 2022 tot en met 2027 (D/2021/409180)

Gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer ((D/2021/409186)

Door het college overwogen alternatieven

Er zijn geen alternatieven. Heemskerk maakt deel uit Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Regionale samenwerking en couleur locale

Het voorstel betreft het GO BW regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Risico's

Onverwachte toename in het aantal cliënten Beschermd wonen

De aantallen cliënten en de duur van het verblijf in BW-voorzieningen is onvoorspelbaar. Als het aantal cliënten dat op verblijf is aangewezen sneller toeneemt dan verwacht, kan dit leiden tot extra zorgkosten mits er genoeg personeel en plekken beschikbaar zijn. De kans hierop is klein voor 2026, omdat uitbreiding van personeel en plekken niet op korte termijn te realiseren zijn.

Toename van Beschermd wonen voorzieningen

Indien er meer BW-voorzieningen komen, zal dit tot toename van de uitgaven BW leiden. De kans dat dit in 2025 tot extra kosten zal leiden is klein, omdat de ontwikkeling van (BW-)voorzieningen tijd kost. Anderzijds beoogt de doordecentralisatie meer verbinding met lokaal Wmo aanbod, zodanig dat BW-plaatsingen minder vaak nodig en van kortere duur kunnen zijn. Als het lukt om de beweging naar Beschermd thuis te maken en mensen vaker thuis te ondersteunen in plaats van in een verblijfsvoorziening, zullen de kosten op de middel- tot lange termijn weer afnemen.

Onzekerheid als gevolg van nieuwe contracten en tarieven

Begin 2024 is de regionale meerjarige aanbesteding van BW en MO afgesloten met de gunning van contracten aan 24 aanbieders. De nieuwe contracten zijn op 1 juli 2024 ingegaan. Bij deze aanbesteding zijn als uitgangspunt reële tarieven gehanteerd en zijn de tarieven bepaald op basis van een onafhankelijk tariefonderzoek. Daarnaast wordt met de nieuwe contracten ingezet op korter verblijf in voorzieningen en meer mogelijkheden voor begeleiding thuis. Dit maakt het moeilijk om een betrouwbare prognose van de zorgkosten te maken en daarom is het argument om het uitgangspunt 'rijksbudget is zorgbudget' te hanteren.

Financiën

De beschikbare middelen uit de doeluitkering Beschermd wonen zijn voldoende om de zorgkosten te dekken.

Participatie

Ambtenaren, leidinggevenden en bestuurders van de acht gemeenten zijn betrokken bij de inhoudelijke voorbereidingen en uitwerking van de Ontwerpjarekening, Ontwerpbijdragebesluit en de Ontwerpbegroting.

Communicatie

De zienswijze van de raad wordt per brief bekendgemaakt aan het GO BW.

Uitvoering

De ontwerp Jaarrekening 2024, de ontwerp Begroting/kadernota 2026-2029 en het ontwerp Bijdragebesluit 2026 worden aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd voor een zienswijze. Deze zienswijzen worden verwerkt in de definitieve stukken. Het bijdragebesluit 2026, de jaarrekening 2024 en de begroting 2026-2029, met daarin de zienswijzen verwerkt, worden vervolgens door het GO BW definitief vastgesteld.

Bijlage(n)

1. Ontwerp kadernota en begroting 2026-2029 Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer 2024 (D/2025/722068)
2. Ontwerp-jaarrekening 2024 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer (D/2025/723657)
3. Ontwerp Bijdragebesluit Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen 2026 Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer (D/2025/723652)
4. Brief zienswijze aan het GO BW (D/2025/722071)

Achterliggende documenten

N.v.t.

Heemskerk, 20 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Heemskerk,
de secretaris, de burgemeester,

De raad van de gemeente Heemskerk besluit;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 mei 2025;

gezien het advies van de commissie BFE d.d. 10 juni 2025;

b e s l u i t :

In te stemmen met de ontwerp Jaarrekening 2024, de ontwerp Begroting 2026-2029, en het ontwerp Bijdragebesluit 2026 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen (GO BW) regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer, en dit als zienswijze per brief kenbaar te maken bij het GO BW.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Heemskerk in zijn openbare vergadering van
26 juni 2025

de raad voornoemd,

G.A. van Egmond
de griffier,

A.H.J.J. Luijten
de voorzitter,